

התחמשות בחסות השיקום

written by מאיר בן שבת | 16.10.2025

הצהרותיו החוזרות ונשנות של הנשיא טראמפ על המחויבות לפרק את חמאס מנשקו מחממות את הלב. יש להן חשיבות להבניית הלגיטימציה לצעדים אפשריים מצד ישראל וגם להצבת רף ציפיות מול המדינות המתווכות, ולמרות זאת נדמה שהן לא מצליחות להרגיע את חששותיו של הציבור הישראלי בנושא זה.

יש לכך כמה סיבות. ראשית, לאור הבנת התפקיד שהנשק ממלא בתפיסת ההתנגדות של חמאס, ולאחר שדובריו הבהירו פעם אחר פעם כי אין שום סיכוי שהוא יוותר עליו. שנית, לאור הניסיון שנצבר בהתנהלות מול חמאס והכרת דרכי הרמייה והעורמה שבהן הוא משתמש. שלישית, מתוך הספקנות שקיימת ביחס ליכולתן של המתווכות לכפות זאת על חמאס. רביעית, לאור הניסיון הלא כל כך מוצלח שאנו עדיין בעיצומו לפרק את חיזבאללה בלבנון מנשקו. חמישית, לאור ההבנה כי האפשרות לחידוש הלחימה לא בדיוק תואמת את הרעיון להאיץ את הרחבת הסכמי אברהם. שישית, לנוכח האכזבה ממה שנראים כסימני גוויעה של חזון ההגירה, שבו נתלו תקוות גדולות.

לאחר 7 באוקטובר אין להשלים עם פתרונות מסוג של "ללכת עם ולהרגיש בלי". רעיונות כאלה כבר התחילו להישמע בראיונות לתקשורת מצד גורמים במדינות המתווכות, והם מגבירים את הדאגה בישראל. האמת עדיפה גם כאשר היא יותר מדאיגה מחלופות אחרות.

ועדיין נותר מקום לתקווה. התחזיות הפסימיות שקרסו לאורך המלחמה לימדו אותנו להיות צנועים יותר בהערכותינו. הפתעות טובות יתקבלו בברכה. בעניין הפירוק, כדאי בכל זאת לקחת שולי ביטחון, ולכל הפחות למנוע החמרה של הבעיה.

הדברים אמורים בעיקר ביחס לתהליכים שכבר מתנהלים בשטח, ואם הם עדיין לא משמשים להתחמשות חמאס אז זה תיכף יקרה. בזמן שמשאיות האספקה כבר נכנסות לרצועה, וכשטרקטורים של עיריית עזה מפנים את ההריסות, הודיע שר החוץ המצרי כי בחודש הבא תתקיים במצרים ועידה בינלאומית במטרה לגיבוש תוכנית מקיפה לשיקום ההרס שנגרם במלחמה האחרונה.

לפי לשון ההודעה, הוועידה תתמקד בשיקום תשתיות, בתי חולים, בתי ספר ודיוור, בנוסף לתמיכה בכלכלה המקומית והעסקת אלפי עובדים פלסטינים.

הודעה זו מגיעה במקביל לדיווחים תקשורתיים על כוונת וושינגטון לקדם את שלב ב' של "תוכנית טראמפ", ובמרכזו שיקום רפיח. כפי שנכתב לא פעם בדפי עיתון זה, השיקום האזרחי הוא התשתית והמעטפת לשיקום יכולותיו הצבאיות של חמאס. בתוך מאות משאיות האספקה שיועברו לרצועת עזה יהיו גם אמצעי לחימה, וכן חומרים ואמצעים דו-שימושיים שנחוצים לייצור

נשק ותחמושת.

הטענה כי הסחורות מועברות לעזה רק לאחר שיקוף ובידוק, אפילו אם הייתה נכונה, אינה נותנת מענה לחומרים הדו-שימושיים. יריעות פיברגלס, אלקטרודות, דבקים ועוד יוצגו כמיועדים לשימוש אזרחי-לגיטימי, ולא לשימושים האחרים שלהם בתעשיות הנשק. האתגר מורכב עוד יותר כשמדובר בטרקטורים וציוד מכני כבד, שהכנסתו נדרשת לכאורה לצורך פינוי הריסות ותיקון דרכים ² אך כל בר-דעת מבין שבאותם כלים גם מכשירים את המנהרות.

במציאות שתשרור בעזה לא ניתן יהיה לקיים פיקוח יעיל בתחום הזה. כל שניתן יהיה להשיג הוא האטה והכבדה על מאמצי האויב, באמצעות הגבלה מראש של סוג האמצעים שניתן יהיה להכניס לעזה. אסור להשאיר זאת לסגירה לא ברורה בערוצי המודיעין. צריך לומר בריש גלי מה נעשה בתחום הזה, וכיצד אנו מבטיחים כי האספקה האזרחית לא תשוב להיות המקור העיקרי להתחמשות ארגוני הטרור.

התפרסם במקור ראשון, בתאריך 17.10.2025.